Personalregionrådet
Robert Johansson (S)

INTERPELLATIONSSVAR
2025-10-09

RS 2025-0920

Svar på interpellation 2025:69 av Kristoffer Tamsons (M) om Socialdemokraternas ansvar för ambulanskrisen i Region Stockholm

Kristoffer Tamsons har i interpellationen ställt följande frågor:

1. Finns någon riskanalys upprättad rörandes ambulansverksamheten inför eller efter det att beslut om dess omdaning fattades och var samt för vilka har denna presenterats?
2. Stämmer det att AISAB redan budgetåret 2024 äskade medel för uppstartskostnader avseende den politiskt initierade omställningen och vad uppgick detta äskande till?
3. Stämmer det att enbart cirka 29 procent av detta äskande tillgodosågs av det politiska styret och att bedömt resursbehov med detta underfinansierades?
4. Vad motiverade att verksamheten fick cirka 71 procent lägre anslag än äskat för att klara uppstarten av den nya verksamhetsinriktningen?
5. Stämmer det att det redan i våras stod klart att det saknades motsvarande 32.000 timmar för att klara den kommande bemanningen inför och under sommaren?
6. När mottog någon inom det politiska styret de första larmen om brist på förmåga, medarbetare och resurser inom verksamheten?
7. Hur hanterades denna information och vilka åtgärder föranledde denna information?
8. Står du fast vid att larmen om krisen inom ambulansvården som kom denna sommar var ”missvisande”?
9. Vem är högst politiskt ansvarig för de beslut vilka initierade förändringen av ambulansen och därmed krisen i verksamheten?
10. Är du nöjd med hur ambulanssjukvården i Region Stockholm fungerat sedan den 1 maj 2025?

Som svar vill jag anföra följande:

Ambulanssjukvården är en viktig verksamhet och central del av samhällets totalförsvar. Vården har särskilda krav på förmågor såsom tillgänglighet, kompetens och robusthet. Ambulanspersonal jobbar i en krävande arbetsmiljö där höga stressnivåer, traumatiserade patienter samt utförandet av snabba riskbedömningar och beslut är naturliga inslag.

Med anledning av erfarenheterna från pandemin och ett krig i vårt närområde var det väl motiverat att se över ambulansverksamhetens förutsättningar och organisering. I augusti 2023 fattade Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutet att samordna all ambulanssjukvård under regionen genom att successivt fasa ut de upphandlade avtalen (HSN 2023-0665). Beslutet föregicks av utredning enligt regionens rutiner och välkomnades av fackliga företrädare.

Beslutsunderlaget lyfte fram flera fördelar som konsekvenser av en sammanhållen organisation, bland annat en ökad förmåga att snabbt anpassa verksamheten efter förändrade behov, en mer effektiv samordning av den prehospitala vårdkedjan med akutsjukhusen samt bättre förutsättningar att möta de skärpta krav som uppbyggnaden av totalförsvaret innebär.

För att minimera risker med förändringen skedde utfasningen stegvis, där avtal med upphandlad ambulansvårdgivare förlängdes i viss utsträckning. Sammanslagningen väntades innebära omställningskostnader för att säkerställa att övergången var patientsäker, men även skalfördelar och effektivisering av drift. I ett ekonomiskt ansträngt läge behöver skattefinansierade resurser användas där de gör mest nytta. Beslut om tilldelade resurser för den samlade organisationen bedömdes tillräckliga och gjordes efter avvägning av ovanstående.

Sedan i maj 2025 är ambulanssjukvården i Region Stockholm regionägd genom ASIAB. Inför sommaren uppskattades omfattningen av medarbetarnas semester som likartad med tidigare somrar. Planering och schemaläggning gjordes för att hantera ledigheter. Dessutom stärktes tillgången till akutläkarbilar, jourbilar och ambulanshelikopter.

Trots detta kan bemanningen av hälso- och sjukvården vara särskilt utmanande för flera verksamheter under sommaren. I juli och augusti kom larm från ambulanspersonalen om en ohållbar arbetssituation. Mittenkoalitionen fick kännedom om det första larmet samma dag och tog det på stort allvar. Dialog inleddes med både fackliga representanter och verksamhetsledningen dagen därpå, och situationen följdes därefter upp kontinuerligt. Det är viktigt att problemen vårdpersonalen erfarit blev kända så att åtgärder snabbt kunde sättas in.

I regionens ambulansverksamhet fanns under sommaren 40–80 ambulanser i tjänst beroende på tid på dygnet, som dirigerades över hela länet efter behov oavsett tillhörande ambulansstation. Vid de aktuella tillfällena fanns ambulanser i närliggande områden redo för eventuella utryckningar. Larmen vittnar om en ansträngd bemanningssituation och en tuff arbetsmiljö, men verksamheten har över sommaren säkerställts av att lojala kollegor ställt upp och jobbat extrapass vid behov.

Patienter ska känna sig trygga att en ambulans kommer vid akut behov. Faktum är att tiden för utryckningar vid de mest akuta prio 1-larmen var kortare än året sommaren 2024. På grund av ansträngd sommarbemanning uppstod enstaka fall där utryckningstiden till lägre prioriterade patienter var något längre än normalt.

Efter sommaren beslutade Regionstyrelsen i augusti (RS 2025-0015) att en partsgemensam utvärdering av ambulansverksamhetens sommarplanering, arbetsmiljö och lönestruktur skulle genomföras, samt att förslag på åtgärder som kan stärka verksamheten ytterligare skulle identifieras vid behov. Mittenkoalitionen anser att de anställda, verksamhetsledningen och regionens förvaltning är mest lämpade för en sådan utvärdering då de har goda insikter i verksamhetens utförande och behov.

Utvärderingen väntas återrapporteras under hösten 2025. Budskapet från politisk nivå är fortsatt det samma sedan larmen framkom: Mittenkoalitionen är redo att fatta nödvändiga beslut för att säkerställa en robust ambulansverksamhet med god arbetsmiljö.

När Mittenkoalitionen tillträdde var ambulanssjukvården fragmenterad, underfinansierad och med bristande kvalitetskontroll. Ambulanspersonal behövde åka hem från arbetspass i blodiga kläder, obehöriga kunde obehindrat tillträda ambulansstationer som saknade skalskydd, och personalen behövde tjänstgöra med eftersatta fordon.

Dessa ärvda problem har varit kända för Mittenkoalitionen sedan tidigare. Därför har de åtgärdats. Under hösten blir beslut fattade under 2023 och 2024 verklighet: Med en samordnad organisation kan nu högre krav på säkerhet ställas och bättre kollektivavtal införas. De eftersatta fordonen ersätts successivt med nya fordon.

Arbetet för en bättre verksamhet och arbetsmiljö kommer att fortsätta. Mittenkoalitionen ser nu över organiseringen av prioritering och dirigering av ambulansverksamheten, samt informationsdelning för bättre akutvård och riskbedömningar.

För Mittenkoalitionen går patientsäkerheten och vårdpersonalens arbetsmiljö före ideologiska skygglappar. Steg för steg stärks förutsättningarna för en robust och effektiv ambulansvård i Region Stockholm.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Stockholm den 9 oktober 2025

Robert Johansson